DESIGNUL SECVENȚEI

Titlu activitate: Mesajul media - Știrea (Analiza unei știri) / "Cu ochii deschiși în labirintul știrilor"
Concepte cheie din domeniul educației media: Mesaj media, știrea, (de)construcție de mesaj
Relevant pentru domeniul din educația media: Mass media, analiza unui mesaj media / gândire critică
Grup țintă: elevi din grupa de vârstă: 11-14 ani (gimnaziu)
Perioada recomandată pentru realizare: Activitatea "Cu ochii deschiși în labirintul știrilor" se derulează în perioada 26-30 octombrie 2020, în Săptămâna Globală UNESCO a Educației Media, care anul acesta se desfășoară sub imperativul imunizării la dezinformare.

Obiective de învățare
Dezvoltarea abilităților de înțelegere a conținutului informațional jurnalistic, a legăturilor dintre elemente și de răspuns eficient la acesta;
Dezvoltarea abilităților de a identifica și recunoaște elementele unei știri corecte și complete și de a formula propriile considerații asupra veridicității mesajului;

Rezultate ale învățării: După aceasta secvență, participanții vor putea să:
identifice elementele unei știri
recunoască elementele care aduc valoare de știre

Tema
Mesajul media – Știrea

Descriere

Activitățile pe scurt:

Activitate	Metoda utilizată	Timp necesar	Materiale necesare
Brainstorming – valorificarea a	Brainstorming	3 min	Set de întrebări pentru profesori: Ce înseamnă pentru voi cuvântul **știre**? La ce anume vă gândiți când auziți cuvântul **știre**? Care sunt elementele prin care puteți să descrieți ce înseamnă **știrea**?

ceea știu elevii despre știre			(Recomandare: răspunsurile pot fi notate pe tablă sau pe un slide de PPT, dacă se face proiecție, pentru a fi utilizate în etapa de prezentare a teoriei)
Vizionare video (etapele de realizare a unei știri de către un jurnalist)	Vizionare video	5 min	Videoproiector, laptop/ calculator, căști https://www.youtube.com/watch?v=1x_NhPhkIJQ&t=1s (Recomandare: Profesorul va spune elevilor să aibă în recuzita lor căști, pentru a asculta video-ul în clasă fără a îi deranja pe ceilalți, dacă ascultarea se face individual, de pe telefonul mobil și nu pe videoproiector)
Discuție facilitată pe marginea video-ului	Procesare/ debriefing Modelul EIAG *Experiență*: exercițiul de vizionare video *Identificare* - identificarea elementelor din video care au rămas în memoria participanților *Analiză* - analiza elementelor pe care le-au identificat cel mai des în etapa anterioară *Generalizare* – identificarea unor învățături personale și modul în care elevii le vor folosi pe viitor sau cum le vor putea integra în activitatea / viața lor	15 min	Marker/ cretă, flipchart/ tablă (Recomandare: profesorul să noteze cât mai multe din răspunsurile elevilor pentru ca ele să fie corelate cu prezentarea ce urmează) Set de întrebări procesare: Care este mesajul prezentat în video? Care sunt ideile principale? Ce tipuri de informații ați aflat? Care sunt etapele pe care le-a urmat jurnalistul? Ce tipuri de întrebări pune pentru a afla / a cerceta în detaliu? Ce tipuri de informații publică jurnalistul în articol? Ce ați învățat din acest video? Care este concluzia voastră personală despre știre și despre modul în care un jurnalist face cercetări pentru a crea o știre? Pe ce anume considerați că trebuie să pună accent jurnalistul atunci când publică o știre? (de condus discuția către caracteristicile unei știri)

Elementele unei știri / caracteristici, piramida inversată (de corelat cu răspunsurile elevilor oferite mai sus)	Prezentare	10 min	Prezentarea PPT Răspunsurile elevilor notate în etapele anterioare - dacă este cazul (brainstorming știre + debriefing/ procesare)
Exercițiu practic de analiză a unei știri: identificarea elementelor știrii dintr-un exemplu dat	Exercițiu Lucru individual	5 min	Fișa de lucru pentru analiză știre Fișa cu știrea / știrea proiectată – videoproiector, laptop/ calculator (a se lua în calcul numărul de fișe pentru analiză care vor fi printate.) Participanții vor primi o fișă cu o știre și o fișă de analiză cu elementele unei știri pe care o vor folosi pentru a identifica caracteristicile.
Discuție după exercițiul practic	Debriefing – listă de întrebări procesare metoda EIAG.	9 min	Set de întrebări pentru profesor: Ce elemente ați identificat în fișă? Analizați împreună cu elevii valoarea elementelor identificate. Ce anume ați învățat din analiza acestei știri? Cum veți aplica ceea ce ați învățat? Cum veți reacționa când veți citi/vedea/auzi următoarea știre? Care sunt elementele la care veți fi mai atenți data viitoare când citiți/vedeți/auziți o știre? (recomandăm ca un număr cât mai mare de elevi să identifice câte un element)
Fixare și evaluare: 1. Fixare caracteristici din prezentarea PPT 2. Exercițiu de evaluare	Fixare- discuție Brainstorming - cuvinte cheie	3 min	Set de întrebări pentru fixare: Din ce am lucrat în această sesiune/ Din ce vă amintiți din această sesiune, care sunt elementele ce caracterizează o **știre**? Care sunt elementele pe care le-ați recomanda unei persoane să fie atentă în momentul în care citește o știre? (Prin întrebările menționate aici se face trimitere către elementele prezentate din piramida inversată. În cazul în care elevii nu se simt destul de confortabil să

Un cuvânt cheie care să caracterizeze sesiunea			răspundă din memorie, se poate fixa prin conectarea răspunsurilor elevilor din etapa anterioară de procesare cu slide-ul piramidei din prezentarea PPT) Marker/ cretă, flipchart/ tablă - elevii sunt încurajați să caracterizeze sesiunea printr-un cuvânt. Pot face referire la modul de lucru, la ceea ce au învățat, ceva ce le-a plăcut în timpul sesiunii etc. Pentru evaluarea sesiunii de formare *"Cu ochii deschiși în labirintul știrilor"* sunt disponibile 2 formulare online de evaluare: • pentru elevi (*link-ul trebuie distribuit către elevii care au participat la activitate)* https://forms.gle/7VBhgcunvuzPRdK27 • pentru profesor *(link-ul este pentru tine, ca facilitator al activității)* https://forms.gle/sZo5LuxbZLPaU2Rq5

1. Pregătire. Pentru a pregăti eficient activitatea, îți recomandăm:

- Să urmărești video-ul și să-ți creezi/ adaptezi **propria listă de întrebări** (o poți folosi pe cea din tabelul de mai sus, dar poți adăuga întrebări care să ajute grupul să ajungă la elementele unei știri și la prezentarea ce urmează după vizionarea video și debriefing). Acest pas te ajută pentru a conduce grupul de elevi către elemente din prezentarea PPT sau către îndeplinirea obiectivelor de învățare, dar și în cazul în care elevilor le este mai dificil să participe la conversație.
- Să parcurgi informațiile teoretice din materialul pus la dispoziție, prezentările, fișele de lucru, pentru a putea gestiona etapa de facilitare și pentru a răspunde întrebărilor elevilor.
- Nu uita să printezi numărul necesar de fișe pentru realizarea exercițiului practic.
- Să testezi din punct de vedere tehnic conexiunea la internet (dacă este cazul), cum funcționează video-ul, asigură marker-ele/ creta, foile de flipchart/ tabla, videoproiectorul și laptopul pe care îl vei folosi pentru prezentarea PPT.
- Dacă ai nevoie de ajutor pentru notițele pe tablă/ flipchart, să rogi un/o elev/ă. Este important ca în etapele de procesare/debriefing atenția ta să fie asupra modului în care pui întrebările și, mai ales, la răspunsurile elevilor pentru a le integra în discuție și în fixarea conținutului.
- Pentru etapa de fixare de la final sunt propuse două opțiuni, alege varianta potrivită grupului tău de elevi, și nu uita de distribuirea formularelor online de evaluare- link-urile disponibile în tabel.

2. Facilitare

- Te ajută să ai seturile de întrebări pregătite pentru etapele de debriefing pentru fiecare exercițiu, adaptate în funcție de profilul elevilor tăi și gradul lor de implicare la discuțiile de grup.

- Oferă-le elevilor timp de gândire după fiecare întrebare în etapele care presupun facilitare, pentru a identifica răspunsuri și pentru a participa la discuție.
- În timpul debriefingului să asculți răspunsurile elevilor, ele te ajută să ajungi mai rapid la conținut, poți adapta seria de întrebări punând accent pe etapele EIAG prin care să-i încurajezi pe elevi să identifice cel puțin un element de învățare și un mod în care pot să folosească ceea ce au învățat/ aplicare.
- ! Dacă optați pentru varianta de a face un singur exercițiu din cele 2 propuse (video-ul și analiza știrii), ultimul segment de procesare ar trebui alocat discuției pe următoarele întrebări: Cum veți folosi ceea ce ați învățat despre știre? Care sunt etapele pe care le parcurge jurnalistul pentru a crea și a publica știrea? Acestea vă conduc către îndeplinirea obiectivelor de învățare propuse pentru acest scenariu de activități.

Reflecție

- Întrebări de debriefing: Modul de debrief recomandat este EIAG- *Experiența* (exercițiul propus participanților sau jocul), *Identificare* - privește, descrie, amintește-ți, *Analiză* - gândește, analizează, interpretează, *Generalizare* - învață, tragi concluzii, identifici moduri de acțiune/ aplicare.
- După implementarea sesiunii propuse, îți recomandăm să parcurgi o etapă de reflecție:

Cum s-a derulat ora? Cât ai reușit să îndeplinești din ceea ce ți-ai propus să parcurgi cu elevii tăi? Ce a mers bine? Ce a fost provocator/ dificil de realizat? Cum ai gestionat situațiile dificile, dacă a fost cazul? Cum a fost pentru tine sesiunea? Care a fost reacția ta la acest tip de conținut? Ce ai învățat despre tine ca facilitator? Ce vei face diferit sau asemănător data viitoare pentru ca experiența de facilitator să fie una de succes pentru tine și elevii tăi?

- Sunt disponibile formulare de evaluare pentru elevii care participă la activitate și pentru profesorul care facilitează activitatea. Te rugăm să distribui link-ul către elevii cu care ai lucrat și, la rândul tău, să completezi formularul destinat profesorului. Rezultatele ne vor ajuta să îmbunătățim procesul de învățare propuse pentru evenimentele viitoare. Îți mulțumim!
  pentru elevi - https://forms.gle/7VBhgcunvuzPRdK27
  pentru professor - https://forms.gle/sZo5LuxbZLPaU2Rg5

Temă (dacă e cazul)
Poți opta ca exercițiul pe care nu reușești să îl implementezi în clasă să devină o temă individuală sau un proiect de grup, ori să le oferi elevilor o știre incorect construită, pe care să repete exercițiul de identificare de elemente.
Discuțiile pe video ar trebui să dureze mai mult și să atingă atât elemente despre știre, caracteristici și piramida inversată.

Atenție! La prezentarea rezultatelor temei/ proiectului de grup etapa de procesare trebuie abordată ca în exemplul prezentat pentru ca obiectivele de învățare să fie atinse și competențele dezvoltate în rândul elevilor.

Înconjurați de mesaje media și interacționând permanent cu acestea, avem nevoie să știm să le ”citim” și să le deconstruim.

Conversația despre știre, ca prim material de lucru în mass-media, este necesară pentru a ajuta elevii să înțeleagă rolul jurnalismului în societate, de a-l recunoaște pe cel profesionist și de a-l trage la răspundere pe cel care răspândește dezinformare. Una din diferențele fundamentale între știre și alte tipuri de mesaje care apar în spațiul public este responsabilitatea jurnalistului care o produce și care trebuie să acționeze respectând principiile etice ale profesiei.

Pentru a nu cădea pradă dezinformării și manipulării și pentru a rămâne conectați la comunitatea și lumea în care trăiesc, copiii și tinerii au nevoie să dobândească competențe media și de gândire critică.

Dezvoltarea temei (repere teoretice)

Știrea este un **gen jurnalistic** care prezintă informații actuale, transmise prin intermediul mijloacelor de comunicare în masă. ”Știrile se angajează să ne pună în fața ochilor tot ceea ce se presupune că este mai neobișnuit și mai important în lume.”

– Este genul jurnalistic de bază;
– Este formată din lead + dezvoltare + context;
– Relatează pe scurt un fapt sau eveniment;
– Expune fapte și exclude opiniile jurnalistului.

Prezentare generală a temei și conceptelor (1-2 paragrafe)**:**

Informații esențiale:
a. Știrea expune informații factuale, ce pot fi observate și dovedite ușor, iar jurnalistul evită să își exprime opiniile în conținutul său.
b. Știrea respectă principiul piramidei inversate și răspunde la 6 întrebări principale: **cine?** (a făcut), **ce?** (a făcut), **de ce?** (a făcut), **unde?** (a făcut), **când?** (a făcut) și **cum?** (a făcut). Fără aceste răspunsuri, nu putem vorbi de o știre completă.
c. Importanța și noutatea evenimentului relatat dau valoarea de știre unei informații.

d. Jurnalistul trebuie să verifice informația cu ajutorul a cel puțin două surse înainte de a publica o știre, pentru a extrage esențialul de fapte din mesajele care ajung la el.

Conținut:

Criterii de stabilire a valorii de știre
Noutate - *Actualitatea* este cea mai importantă calitate a unei știri. Un eveniment care nu mai este actual și nu mai prezintă un impact pentru public nu mai are valoare de știre.
Proeminența actorilor – cu cât protagoniștii știrii sunt mai cunoscuți, cu atât informația va fi considerată a fi de mai mare interes pentru public.
Proximitate – cu cât un eveniment se întâmplă mai aproape de noi (în școala noastră, în comunitatea noastră), acesta prezintă un interes mai mare, pentru că ne afectează în mod direct.
Impact și consecințe – magnitudinea impactului unui eveniment dă valoare de știre (Ex: Pandemia de COVID-19 este un subiect care se păstrează pe agenda publică la nivel mondial și pe o durată lungă de timp).
Conflict – evenimentul relatat este generat de un conflict între două sau mai multe persoane, idei, credințe etc. (“Sămânța de scandal”)
Interes uman – un grup de persoane, o comunitate etc. își regăsește interesele în informația relatată
Raritate sau unicitate – informația prezentată se referă la o situație neobișnuită

Elementele unei știri complete
Piramida inversată
Piramida inversată este o tehnică de construcție a știrii, în care jurnalistul concentrează cele mai importante informații în debutul știrii, pentru ca apoi să prezinte detaliile și informații complementare în următoarele paragrafe.

Elementele esențiale ale unei știri care respectă modelul piramidei inversate:
a) *Lead* – introducerea (primul paragraf al știrii, în care sunt sintetizate principalele informații și se oferă răspunsuri la cele 6 întrebări esențiale: cine?, ce? de ce? unde? când? cum?
b) *Dezvoltare* – conține informații care dezvoltă tabloul: este introdus conflictul, sunt relatate detaliile derulării evenimentului și sunt aduse dovezile care susțin faptele. Tot în această etapă sunt incluse citate surselor pe care jurnalistul le-a consultat.
c) *Context* – fixează în mintea cititorului evenimentul, oferă un cadru mai larg pentru acesta, oferă statistici.

Calitățile unei știri corect construite:
Relevanță – tratează un subiect important pentru public;

Acuratețe – informațiile sunt corecte și demonstrabile;
Claritate – subiectul este ușor de înțeles;
Echilibru – sunt prezentate toate punctele de vedere implicate;
Echidistanță – toate "vocile" primesc aceeași vizibilitate;
Credibilitate – sursele utilizate sunt citate și au autoritate în domeniu.

Elemente care să ne ajute să identificăm că o știre este corect construită
– verificăm din alte surse dacă informațiile prezentate sunt corecte;
– ne uităm cu atenție dacă citarea se face cu menționarea sursei și dacă fragmentul de citare nu este scos din context;
– verificăm că toate părțile implicate într-un conflict își exprimă poziția în interiorul știrii, ori dacă nu, jurnalistul va menționa că a încercat să contacteze acea sursă, dar nu a primit răspuns (dacă o sursă acuză pe cineva de ceva, ştirea va prezenta şi poziţia celui acuzat, chiar dacă aceasta este contrară convingerilor jurnalistului);
– suntem atenți la apariția în știre a opiniilor jurnalistului; acesta trebuie să rămână echidistant
– verificăm folosirea verbelor de distanțare și atribuire ("susține", "pretinde" etc.).

Sursa: Suport de curs CJI din programul "Predau educație media! - Laboratorul de educație și cultură media"
Bibliografie: Peter Hendshall, The News Manual, 2008
David Ingram, The News Manual Online, 2008
Ian Hargreaves, Journalism, A Very Short Introduction, 2005, Oxford University Press
New Writing Fundamentals, The Writing Center, George Mason University Writing Center
Reuters Handbook of Journalism, 2008